
SIVILFORSVARET

KURSPLAN

Opplæring av instruktør som skal forestå
opplæring av fører av ATV
(All Terrain Vehicle)

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Bakgrunn for kurset	s. 3
2.	Kursets plass i opplæringsstrukturen	s. 3
3.	Kursets varighet, opptakskrav og målgruppe	s. 3
4.	Kursets hovedmål	s. 3
5.	Kursets oppbygging	s. 3
6.	Hovedområder	s. 4
7.	Arbeidsformer	s. 5
8.	Vurdering	s. 5
9.	Litteratur	s. 5
10.	Andre forhold	s. 5

1. Bakgrunn for kurset

Sivilforsvaret har i løpet av de siste årene gått til anskaffelse av ATVer (All Terrain Vehicle) for bruk under øvelse og innsats. En ATV tar seg frem i vanskelig terreng, og kan frakte materiell og personell. I tillegg kan den trekke tilhenger. ATV er et svært praktisk hjelpemiddel i flere situasjoner, men det er også et kjøretøy som utfordrer føreren ved terrengkjøring, spesielt med tilhenger. Uvettig bruk kan fort føre til ulykker, og dermed skade på personell, materiell og terreng.

Bestemmelser om bruk av terrenggående kjøretøy reguleres av flere lover og forskrifter, bl.a. vegtrafikkloven og motorferdselloven. Bestemmelsene skal bidra til å redusere skadevirkninger ved unødvendig og fornøyelsespreget motorferdsel i utmark. Videre skal lovverket sørge for at sikkerheten for førere av ATV og andre trafikanter ivaretas. Sivilforsvarets bruk av ATV under øvelse og innsats er en del av redningstjenesten, noe som medfører at Sivilforsvaret gis unntak fra bestemmelsene. Sivilforsvaret må allikevel tilstrebe at all bruk skjer så nær opp til regelverket som mulig.

Opplæringen skal sikre at instruktør innehar nødvendig kompetanse for å kunne forestå opplæring av fører av ATV.

2. Kursets plass i opplæringsstrukturen

Modellen for føreropplæring i Sivilforsvaret legger opp til at utvalgte tjenestemenn ved Sivilforsvarsdistriktene gjennomgår instruktøropplæring i ulike kjøretøygrupper. Opplæringen kvalifiserer til å kunne forestå opplæring av tjenestemenn og tjenestepiktige i bruk og stell av kjøretøy i sivilforsvarsdistriktet.

Det utarbeides kursplaner for hver av de ulike kjøretøygruppene.

3. Kursets varighet, opptakskrav og målgruppe

Opplæringen er på 16 undervisningstimer.

Elev må ha gjennomført opplæring for instruktør som skal forestå opplæring av fører av lett lastebil med tilhenger.

Målgruppen for opplæringen er tjenestemenn som skal forestå opplæring av fører av ATV.

4. Kursets hovedmål

Kursets hovedmål er at eleven skal kunne forestå opplæring av fører av ATV. Eleven skal kunne vurdere om fører er skikket til å føre ATV.

5. Kursets oppbygging

Hovedområdet i opplæringen består av fagområdet kjøretøyopplæring. Emnene i fagområdet bør gjennomføres i gitt rekkefølge.

Fagområder	Emne nr	Emne	Timer
1. Kjøretøyopplæring	1.1	Administrasjon	1
	1.2	Pedagogikk	3
	1.3	Bruksbestemmelser	1
	1.4	Kjøretøyteknisk	3
	1.5	Kjøretøybehandling	8
		Sum timer totalt	16

6. Hovedområder

Fagområdet gir en samlet oversikt over kompetansemål. For hvert kompetansemål angis hovedmomenter som skal ivaretas i opplæringen. Vektlegging av hovedmomentene må relateres til kompetansemålet og tid til disposisjon i hvert emne.

Kjøretøyopplæring

Målet med opplæringen er at eleven skal

- 1.1 forberedes til gjennomføring av kurs
- 1.2 ha forståelse for kursplan for opplæring av fører av ATV
- 1.3 være kjent med aktuelle bruksbestemmelser
- 1.4 kunne utføre enkel kontroll og vedlikehold, samt kunne utføre enkel feilsøking og reparasjon på kjøretøyet
- 1.5 kunne mestre kjøretøyet under varierte forhold

Emne 1.1 Administrasjon 1 t

Målet med opplæringen er at eleven skal forberedes til gjennomføring av kurs

Hovedmomenter

- administrasjon
- erfaringsutveksling

Emne 1.2 Pedagogikk 3 t

Målet med opplæringen er at eleven skal ha forståelse for kursplan for opplæring av fører av ATV

Hovedmomenter

- kursplan for opplæring av fører av ATV

Emne 1.3 Bruksbestemmelser 1 t

Målet med opplæringen er at eleven skal være kjent med aktuelle bruksbestemmelser

Hovedmomenter

- førerkortkrav
- vognkort
- kjørebok
- plikter og tiltak ved trafikkuhell
- bekledning
- vegtrafikklov og motorferdsellov
- sikkerhetsbestemmelser

Emne 1.4 Kjøretøyteknisk 3 t

Målet med opplæringen er at eleven skal kunne utføre enkel kontroll og vedlikehold, samt kunne utføre enkel feilsøking og reparasjon på kjøretøyet

Hovedmomenter

- forskriftsmessig og forsvarlig stand
- instruksjonsbok
- bremseser, hjul og lys
- skifte av hjul
- pålegging av kjetting
- varselinnretninger
- olje
- luftkompressor
- nødstart

- tilhenger
- sikring av last
- bruk av vinsj
- materiellberedskapskontroll

Emne 1.5 Kjøretøybehandling 8 t

Målet med opplæringen er at eleven skal kunne mestre kjøretøyet under varierte forhold

Hovedmomenter

- kjøreteknikk
- fartstilpassing
- veltefare
- rygging
- kjøring med tilhenger
- lese terrenget
- terrengkjøring
- kjøring i bakker
- skråkjøring
- kjøring på bløt og løs mark
- kjøring på veg
- miljøhensyn
- sikring av last
- bruk av vinsj

7. Arbeidsformer

Læringsprosessen frem mot kompetansemålet må ha utgangspunkt i at læring skjer hos eleven gjennom aktivisering. Fordeling mellom teori og praksis må være hensiktsmessig, og opplæringen må bygges på den kompetansen eleven har fra tidligere. Bruk av instruksjon og veiledning vurderes ut i fra elevforutsetningene.

Det er behov for ATV med tilhenger. Det må være tilgang til verksted. Antall kjøretøy avpasses etter antall elever, slik at alle får praktisk øving.

Kjøretreningen skal foregå i både lett og vanskelig terreng, med og uten tilhenger, og med og uten last på tilhenger.

8. Vurdering

Det gis ikke kriterier for å kunne måle om eleven har nådd målet. Instruktør skal etter beste skjønn vurdere elevens evne til å beherske en ATV.

Kursbevis skal ikke utstedes dersom det er åpenbart at eleven ikke har nådd målet. Elev skal få muntlig begrunnelse for avgjørelsen.

9. Litteratur

Læremateriell som benyttes under planlegging og i opplæringen skal være faglig oppdatert og holde faglig god kvalitet.

10. Andre forhold

Kursbevis utstedes.